

KRONIEK VAN EEN VERLOREN GEGANE WERELD

Over de volkstypes in het sociale netwerk van de Oudenaardse Poort (1945-1965)

Deel 2 & slot

Rik VAN DAMME

In het eerste deel van het artikel over het leven aan de Oudenaardse Poort in de naoorlogse jaren heb ik vooral aandacht besteed aan twee "volkse" trefpunten die toen niet weg te denken waren uit het sociale netwerk van die jaren: het werkhuis van Willems en de herberg "In de stad Kortrijk" die uitgebaat werd door Baptist Callens. Het toonde duidelijk aan hoe creatief mensen na de oorlog waren om zowel in het werk als bij de ontspanning hun eigen "wereld" te scheppen waar ze zich thuis in voelden. In het tweede deel heb ik vooral de nadruk gelegd op enkele volkse figuren die deel uitmaakten van de buurt en er niet uit weg te denken zijn. Het is vooral merkwaardig dat mensen met een lichamelijke of mentale beperking als normale mensen van de buurt werden beschouwd. Met de ontwikkeling van de consumptiemaatschappij en de welgekomen welvaart kwam er ook een andere "modus vivendi" waarin de opmars van de massamedia een grote rol hebben gespeeld; de ontspanning werd passief in de huiskamer gebracht waardoor een hele kleurrijke buurt langzaam maar zeker verdampte. Hier volgen dan enkele merkwaardige volkstypes uit deze verloren wereld.

Richard de Roeselaorser en Berta

Zoals Baptist Callens was Richard hier als leurder uit Roeselare neergestreken en gehuwd met Berta. Vandaar dat hij door het leven ging als *de Roeselaorser*. Orly de zus van Berta was met Rietjen getrouwd, de broer van Richard. Die woonde aan het *Verapa*¹ dicht bij de houten windmolen waar Polleken zijn zoon kapper was. Mijn broer beschrijft het in zijn memoires als volgt: "Haarknippen gebeurde bij Polleken de coiffeur die toen nog inwoonde bij zijn ouders in een der huisjes van het *Verapa*. De voorplaats was ingericht als kapsalon; voor een oude toilettafel met marmeren blad en niet meer zo klare spiegel, stond een antieken lederen scheerstoel en de muren waren opgefleurd met kleurrijke reclameplaten voor allerlei reukwaters en brillantine. De naam FLOY van een of ander baarwater intrigeerde mij steeds omdat ik niet begreep dat iemand een zo onuitsprek-bare naam zou kiezen...".

Richard woonde rechtover "In

De Oudenaardse Poort gezien vanaf de vroegere overweg voor de gedeeltelijke afbraak met op de achtergrond de Vera Pazmolen.

de Stad Kortrijk" en alle dagen reden ze met paard en koets naar de dorpen rond Lessen om er hoofdzakelijk lijnwaad, ondergoed, handdoeken... enz. aan de man te brengen. Ze vertrokken 's morgens omstreeks 8 uur en volgden steeds dezelfde weg langs o.a. Ogy, Ghislenghien, Deux-Acres, Bever, Ol-

lignies, Ellezelles... enz.. Mijn vader zei soms al lachend dat Richard zijn paard de weg helemaal alleen kon afleggen. Er moest natuurlijk een mondje Frans gesproken worden en hier moest Berta meestal het woord voeren. Rond de middag waren ze terug thuis. Eerst en vooral werd de niet verkochte

1. De *Verapa* is de naam van een café aan de houten windmolen die geopend werd door een zekere De Roy die op het punt stond om met vele anderen uit te wijken naar Guatemala. Vandaar de naam *Verapa*. Zie desgewenst V. MOTTE, *De Roy in Vera Paz, Vera Paz in Geraardsbergen*, in *De Heemschutter*, 1998 : (162) p. 35-37.

koopwaar uitgeladen. Dan werd het paard uitgespannen en door de gang naar de stal achteraan het huis geleid. Ik hoor de hoeven nog altijd kletteren op de tegels. Richard had ook een weide aan de Astridlaan en bij goed weer werd het paard daar naartoe gebracht begeleid door heel wat rakkers. Aan de overkant van de straat, naast het huis van de steenkapper Norbert Bombaert, had Richard ook een opslagplaats met een grote poort. Om de koets daar zonder paard naartoe te duwen, nam hij de twee tremen vast en moest Berta duwen... meestal geholpen door enkele buren of enkele rakkers. Wanneer het slecht weer was werd er niet uitgereden en kon er van de gelegenheid gebruik gemaakt worden om te voet de straat af te gaan. Het lijnwaad werd dan in een grote doek verpakt, die overhoeks geknoopt was tot een baal die gemakkelijk over de schouder kon gedragen worden. Op die manier gingen ze van deur tot deur en het was vooral Berta die het woord voerde. Naast zijn leurersactiviteiten kocht hij ook voden en oud ijzer op dat hij in zijn magazijn opstapelde. Met de kermis en andere feestdagen ging Richard bij veel buren het konijn slachten voor het vel en natuurlijk een paar pinten. Na al dat werk ging hij bij *Tiste* regelmatig een pintje drinken en als hij voldoende geladen was begon hij in het West-Vlaams liedjes te zingen. Dat was het signaal voor Berta om *Sjaar* te gaan halen en hem veilig thuis te brengen. Met spijt in het hart werden op een dag koets en paard verkocht en vervangen door een gloednieuwe *automabiel* zoals Berta het zeer plastisch zei. Het was een *Renault Juvaquatre* die iedere morgen uit de garage werd gehaald en voor de deur gereden om geladen te worden. Dat was een grote stap vooruit, maar soms stelde er zich een groot probleem. Richard zijn paard had in al die jaren nooit dienst geweigerd, maar de mechaniek van den *automabiel* deed dat soms wel. Wanneer het koud was of vochtig weer kon de motor niet gestart worden. *Sjaar* was in alle

Een Renault Juvaquatre

staten en spaarde zijn vloeken niet. Hij trachtte dan met de zwengel de motor aan de praat te krijgen, maar dat deed hij met grote tegenzin en schrik, omdat hij al een paar keren een terugslag gekregen had. Soms werd er een keteltje warm water over de radiator gegoten of een deken over de motor gelegd ... maar dat hielp allemaal niet. Ten einde raad werd er een garagist bijgeroepen ... en ze konden met veel vertraging vertrekken. Maar omdat de *Renault* niet genas van zijn startproblemen, werd hij prompt verkocht en vervangen door een nieuwe *Vauxhall*, die iedere morgen bij alle weersomstandigheden, vlekkeloos startte... Richard sponsorde ook de plaatselijke fanfare en met kermis Sint-Adriaan, liep hij achteraan bij de notabelen met een grote witte kepi op zijn kale knikker. Hoe meer serenades er voor iedere café gebracht werden, hoe valser ze begonnen te spelen en hoe meer Richard zijn kepi scheefzakte. Hij was niet weg te denken uit het straatbeeld... en toch: omdat hij nogal zwaarlijvig was ging zijn gezondheid achteruit en is hij kort na Baptist aan een beroerte overleden. Daarmee verdwenen twee onvervangbare West-Vlaamse stamvaders uit onze straat. Ze waren geboren en getogen in een tijd waarin zulke figuren konden wortel schieten en in al hun veelzijdigheid openbloeien wat ze ook met veel brio gedaan hebben.

Dokus met zijnen ezel

Dokus was een volkse figuur die zo uit een schilderij van Constant Permeke kon gestapt zijn: een oudere

man, altijd in bruin velours gekleed en een soort schipperspet op zijn grijze haren. Hij woonde in een van de kleinste huisjes in de Reepstraat: het was amper drie meter op zes met achteraan een klein koertje. Hierin moesten ook zijn ezel en zijn karretje onderdak krijgen. Dokus verdiende immers zijn brood door met wit zand te leuren. Iedere morgen werd de ezel ingespannen en begon hij aan zijn ronde. Zijn klanten waren vooral de herbergen waar er nog stamgasten over de vloer kwamen die tabak pruimden en nu en dan eens naast het bakje *sjiekten*. Een laagje wit zand er rond was de oplossing om die bruine spetters op te vangen... en dat moest dagelijks ververs worden. In die vooroorlogse dagen waren er ook nog heel wat huisjes met een vloer van gestampte aarde. Ook hier werd een laagje wit zand gestrooid, dat na een paar dagen opgeveegd werd... Wanneer Dokus van zijn dagelijkse ronde thuiskwam, voltrok zich een merkwaardig ritueel waar de voorbijgangers met open mond stonden op te kijken: eerst werd zijn ezel uitgespannen, binnengeleid en op het koertje gestald. Dan werden er één voor één de wielen van het karretje gedaan en binnengerold. Tenslotte werd de laadbak op zijn kant gezet en binnen getrokken. Ik laat het aan de verbeelding van de lezer over om zich de primitieve omstandigheden voor te stellen waarin die man leefde. In het kleine huisje daarnaast woonde *Schele Marie* met haar man die steeds een lange stenen pijp in zijn mond had. Op hun koertje stalden ze ook een ezel. Hun karretje was iets verder in het *petrol-*

Kamiel Viewalet

kot ondergebracht. Zij leurdten met allerlei producten o.a. aardappelen. Naarmate de tijden en de mensen evolueerden, daalde ook de vraag naar wit zand... en is Dokus uit het beeld verdwenen. Niemand weet wat er van hem geworden is. Maar zijn unieke figuur blijft voortleven in het collectief geheugen van de straat, want meer dan eens wordt zijn merkwaardig uitspanritueel nog eens uitvoerig uit de doeken gedaan.

Sjentjen van Sie Flamang

Rechtover de boerderij van Georges De Temmerman, hield *Sie Flamang*² een winkeltje open dat bij iedereen gekend was voor de beste opgelegde haring. Deze lekkernij werd geleverd in een grote ton, die achteraan het huis op een koertje werd gezet. Dan moest *Sie* samen met haar man Kamiel³ de haringen schoon maken, en "opleggen" met o.a. ajuin en azijn. De opgelegde haringen werden dan in de koele kelder bewaard. Iedereen die er kwam kopen moest een kommetje meebrengen, waarin *Sie* de haringen deponeerde en met een stuk boterpapier afdekte. Ze verkocht daarnaast ook lekkere

boerenmattentaarten en boter. Kamiel ging regelmatig te voet met rieten korven aan zijn armen tot in Goferdinge om de hoeveproducten op te halen. *Sie* en Kamiel hadden twee zoons: Pol een sigarenmaker, die met Blanche getrouwd was en enkele huizen verder woonde, en *Sjentjen*⁴ die met een mentale beperking geboren was. Hij had ook een oog dat wat wegdraaide en zijn zicht beperkte. Hij was een verstokte pijpenroker en in de zomer zat hij op een stoel voor de winkel rond te kijken en te dampen. Alhoewel hij niets te kort kwam waren er nu en dan burenen, o.a. Willem Akor die bleven staan en hem hun tabakzak aanboden om eens bij te vullen, wat hij glunderend deed. Van *Sie* mocht hij wel eens heen en weer lopen tot bij Pol maar alleen de straat oversteken was niet toegestaan. Georges Temmer⁵, die zelf zijn tabak kweekte, wist dat en hielp hem nu en dan de straat over om in zijn poort eens van zijn vers gesneden tabak te proeven. Willem Akor had ook van Georges tabak gekregen en die op zijn zolder open gelegd om nog wat te drogen... maar zijn kat had er in geplast. Willem veegde al de tabak samen in een grote papieren zak en gaf die aan *Sjentjen*, die de gelukkigste van de wereld was. Wanneer Willem een paar dagen later voorbij kwam vroeg hij: "Wat hebde van de toebak gevonden?" ... waarop *Sjentjen* met grote vreugde zijn armen in de lucht zwaaide om te tonen dat het zeer goede kwaliteit was. Willem had dit niet kwaad bedoeld maar dat hoorde nu eenmaal tot de linke streken volkshumor waarmee hij zo graag uitpakte. Kamiel moest niet alleen den boer op om de winkel te bevoorraden, hij had ook zoals de meeste burenen een kleine akker waar hij groenten kweekte. Nu en dan moest er ook bemest worden en dan werd er aal (*beir*) gevoerd. Samen met *Sjentjen* die sterk gebouwd was werd de ton op een platte kruywa-

Arsène Viewalet

gen gezet; *Sjentjen* voerde en Kamiel trok met een touw over zijn schouder; maar *Sjentjen* was zo sterk dat Kamiel, die twintig jaar ouder was hem regelmatig moest toeroepen om het wat trager te rijden. Omdat er in die tijd in veel huizen geen toilet met spoeling was moest regelmatig de ton of de beerput geleegd worden. Wie geen akkertje had, zoals bij ons thuis, moest beroep doen op een boer om de put leeg te halen. Ik herinner mij dat bij een van ons burenen, waar de ton door het huis moest gedragen worden, een van de tremen brak en de smurrie in de voorplaats belandde; gevolg: een volle dag schoonmaken en veel *Eau de Cologne* sprenkelen... Na het overlijden van *Sie* en Kamiel mocht *Sjentjen* bij zijn broer inwonen waar hij met veel liefde werd opgevangen. Naast zijn pijp waren er toen reeds de magische bewegende beelden van de televisie waar hij veel plezier aan beleefde en er uren kon naar kijken. Op 14 december 1974 is hij na een slepende ziekte overleden. Op zijn doodsprentje staat de volgende tekst:

"Een door de natuur benadeeld mens werd ons door een onoverbiddelijke kwaal ontnomen... In de wereldse samenleving

2. Eudoxie Basselier (1881-1965).

3. Kamiel Vieuvallet (° Koekelberg 9.01.1880 - † 1966).

4. Arsène Vieuvallet (° Geraardsbergen 1.01.1901).

5. Georges Temmerman (° Geraardsbergen 20.10.1903), landbouwer en gehuwd met Maria Surdiacourt.

Gust De Clercq alias 'Güt' of 'Gust Biestjen'

hebben deze ongelukkigen niet altijd de waardering van al hun evenmensen en alleen goede en begrijpende zielen kunnen hun innig leed tegemoet komen en lenigen. Liefste broer Pol en schoonzuster Blanche, toch heb ik aangevoeld wat gij beiden voor mij deed, hoeveel opofferingen ge u om mijnentwege zelf hebt opgelegd; hoe zielig ook de uiting van mijn dankbaarheid aan u beiden, toch wist ik dat ik alleen van uwentwegen op bijstand en hulp heb mogen rekenen..."

Ik weet niet wie deze tekst geschreven heeft... maar hij getuigt heel goed hoe *Sjentjen* in de eerste plaats door zijn familie met veel warme menselijkheid werd benaderd en gewaardeerd; maar ook de mensen in de straat gaven hem nu en dan de nodige aandacht met hele kleine attenties zoals: een gesprek hoe moeilijk ook, een pijp tabak... enz. en wanneer hij eens op zijn onbeholpen manier gekeken of gelachen had dan was dat voldoende. Er werd daar niet veel over gepraat maar wel gehandeld en meer moest dat voor de burens die hem dagelijks zagen niet zijn.

Over 'Gust Biestjen'⁶ of 'Güt' en, Zootjen Polletier⁷ uit de Vooruitzichtstraat⁸

Tijdens het interbellum werden er in de Vooruitzichtstraat verschillende sociale woningen gebouwd. De rij huizen die in 1930 werden opgetrokken, waren voor de normen van die tijd heel ruim en comfortabel met o.a. leidingwater. Er was zelfs aan de overkant van de straat voor ieder huis een *lochting* voorzien. In de loop der jaren ontwikkelde zich hier een kleurrijke en gezellige volksbuurt met ook enkele uitzonderlijk figuren. *Gust Biestjen* of *Gut* was een van hen en spande ongetwijfeld de kroon. Hij was gehuwd met *Germaine*⁹, een vrouw die hij in *Lessen* had leren kennen. *Gust* heeft nooit gewerkt zodat hij meer dan eens in geldnood zat en heel wat toeren moest uithalen om wat brood op de plank te krijgen. Hij was heel rad van tong en eigenlijk een geboren acteur, die vele rollen kon vertolken. Het was voor hem maar een klein kunstje om op

de wijkkermissen en in de herbergen, met een paar fratsen het publiek op zijn hand te krijgen. Op die manier geraakte hij ook aan zijn bijnaam *Gut*. In 1945, had *Gutt*, de toenmalige minister van Financiën, in het kader van de doorgevoerde geldsanering, het oorlogsgeld binnen gevraagd. *Gust* zwansde daarmee door regelmatig met een hoge hoed en een bruine valies vol waardeloze papiersnip-pers te paraderen waarop hij met wit krijt *Gut* geschreven had. Hiermee verwees hij niet alleen naar zijn eigen berooide situatie... maar ook naar de oorlogswokeraars die volle valiezen waardeloos oorlogsgeld moesten binnen brengen. Omdat hijzelf geen kinderen had liet hij zich fotograferen te midden van 12 kinderen uit de buurt. Met deze foto van zijn "kroostrijk" gezin bezocht hij dan de plattelandsdorpen om het medeleven van de boeren op te wekken en toch een en ander los te krijgen. In combinatie met zijn onverbeterlijke humor, mensenkennis en acteertalent, lukte dat aardig. Een borstelsteel op zijn knie breken, een kepernagel met zijn handen

Winkeltje van de Ket (Victor Abé). Bemerkt hoe de klanten buiten staan en hoe de bakken gestapeld zijn!

6. August De Clercq, geboren te Geraardsbergen op 12 juli 1911 en er overleden in 1972.

7. Pol Liottier.

8. De Vooruitzichtstraat staat haaks op de Oudenaardse Poort op ongeveer 100 meter voor de overweg.

9. Germaine Baudalet, geboren te *Lessen* op 26 december 1914.

plooien, een stoel met zijn tanden oplichten waren van die stunts die hij op kermissen en in de herbergen demonstreerde voor een weddenschap of gewoon een paar pinten bier. Maar niettegenstaande al zijn inspanningen zat hij regelmatig op droog zaad. Dan was zijn broer Jef¹⁰, die het als mijnwerker met zes kinderen ook niet breed had, de redder in nood. Ook in het winkeltje van Victor Abé¹¹, bijgenaamd *de Ket* was Gust zoals trouwens alle inwoners van de buurt, een goede klant en mocht hij wel nu en dan eens iets "op den balk" schrijven. Het winkeltje van *de Ket* was een unicum. Het was amper drie meter breed en in het voorplaatsje waren de pakjes koffie, cichorei, koekjes... enz. tot tegen het plafond opgestapeld. Aan de voorgevel stonden de bakken met groenten en fruit, boven elkaar opgesteld. *De Ket* was niet getrouwd en zijn moeder *Matjen Done* zat achteraan in een rieten zetel, om een oogje in het zeil te houden. Het winkeltje draaide goed en *de Ket* had er geen moeite mee, nu en dan iets door de vingers te zien en er een slag in te slaan. Wanneer iemand fruit kwam kopen om aan iemand te schenken die in het ziekenhuis lag, dan deed hij er spontaan gratis nog wat bij en zorgde hij voor een mooie verpakking. Wanneer Gust zijn zaken voldoende geld in het laatje gebracht hadden, dan was hij zeer vrijgevig. Zo betaalde hij soms een taxi, om met de kinderen uit de buurt, die nog nooit in een auto hadden gezeten, een paar toertjes door de stad te rijden. Met kermis Sint-Adriaan was hij ook de organisator en bezieler van volksspelen voor jong en oud die nu al lang tot het verleden behoren: zakkenlopen, mastklimmen¹², pee-schieten¹³, kanneken-schieten¹⁴, zepbollen... enz.. Het hoeft geen betoog dat *Gut* een veelzijdige en graag gezien figuur was. In 1972

De Vooruitzichtstraat, 'den Avenue', na de gedeeltelijke afbraak

werd hij door een agressieve kanker geveld; hij werd 62 jaar. De leemte in *den Avenue* zoals de Vooruitzichtstraat in de volksmond genoemd werd, was groot. Maar zijn legendarisch figuur is blijven voortleven bij iedereen die hem in zijn glorie-dagen gekend heeft. Eigenlijk was hij de nar of de Tijl Uilenspiegel van zijn tijd. Het zou de moeite lonen om zijn volkstype eens van die kant te bekijken.

Zijn buurman *Zoatjen Polletier*, was van een ander kaliber maar ook een unieke verschijning. Hij was stoker geweest bij de Spoorwegen en in zijn jeugd ook enkele jaren matroos ter lange omvaart. De fel aangedikte verhalen die hij over zijn "wereldreizen" overal vertelde was steeds een meer dan geslaagde *one man show*. Tijdens de kermis of ter gelegenheid van andere feestelijkheden verkleetde hij zich als matroos: een blauwe broek met brede pijpen, een gestreept bloesje en een witte pet scheef op zijn rode kale knikker. Wanneer *Zoatjen* en *Gut* samen op stap waren en bijvoorbeeld in "In de

Stad Kortrijk" belandden, dan was het kot te klein. Zelden was er zoveel volkse leute in het café ... en dat zonder script, regie, decor, belichting... enz.. Er zijn op tv weinig talkshows die dat niveau halen. Chris Van Den Durpel komt met *Kamiel Spiessens* enigszins in de buurt. Hij heeft de enorme rijkdom van die volkstypetjes goed begrepen. *Zoatjen* heeft *Gut* vele jaren overleefd.

Den Avenue is nu, op een paar huizen na, volledig afgebroken om plaats te maken voor een grote parking. De vele pendelaars kunnen er hun wagen kwijt... het station is dichtbij... en meer moet dat niet zijn. *Gut* en *Zoatjen* zijn voor de meesten nobele onbekenden geworden. *O tempora o Mores...* of nog beter: *Sic transit gloria mundi!*

Marcelleken van Berta en Naareken

Berta was reeds vele jaren weduwe. Marcelleken, haar enige zoon was jammer genoeg met een lichamelijke en mentale beperking geboren. Hij liep stapje voor stapje op krukken en sprak ook heel moeizaam. Wie

10. Jef De Clercq.

11. Victor Abé (° Geraardsbergen 23.03.1915).

12. De mast was met bruine zeep ingewreven en de prijzen hingen op de top aan een fietswiel. De deelnemers mochten wel een klimkoord gebruiken.

13. Met een grote koperen stuiver zo dicht mogelijk naar een lijn schieten.

14. Met een stuiver naar een kurk schieten waar wat kleingeld opgestapeld was.

De huizen aan de Oudenaardsepoort kort voor de sloop

zijn tijd nam en met veel geduld naar hem luisterde kon hem wel begrijpen en de meeste burendeden dat... Berta woonde samen met Naareken een paar huizen verder dan 't café "In de Stad Kortrijk". Het was een publiek geheim dat ze niet getrouwd waren en dat was in die tijd *not done*; maar niemand ergerde zich daaraan en daar werd dan ook niet over gesproken. Naareken was immers een brave zorgzame man die in de steengroeven werkte. Alle dagen kwam hij van de trein met zijn lederen tas over de schouder en het steengruis nog in zijn haar. In 't café op den hoek, een pijpje roken en bij een pintje genieten van de gezellige sfeer in de gelachzaal, was zijn enige ontspanning.

In de zomer was Marcelleken niet binnen te houden. Dan stapte hij wat rond met zijn krukken of zat gewoon wat in het zonnetje, op de bank naast 't café. Soms stak hij met Berta de straat over om bij Norbert de steenkapper wat tegen de muur te staan. Met grote ogen keek hij dan naar 't versleuren, zagen, kappen en polijsten van zware brokken arduin. Tot zijn grote vreugde, ging Norbert nu en dan een paar woordjes met hem praten. In de winter was Marcelleken ook welgekomen in het werkhuis van Willems. Op een veilige plaats stond

hij dan tegen de muur en keek met open mond naar het hameren op het aambeeld. Willem lachte eens en zag dat het goed was.

En toch ... waren er soms harteloze rakkers die hem plaagden of uitlachten. Dan werd hij erg kwaad, begon luid te roepen en sloeg soms met een van zijn krukken wild in het rond. Gelukkig kwamen Berta of enkele burendeden hem snel ter hulp. Pestgedrag is blijkbaar "des mensen" en van alle tijden. Maar op een dag werd Marcelleken ziek en bracht Berta hem naar het ziekenhuis. Een paar dagen later kwam ze wenend de straat op met een bundeltje klederen onder haar arm. De buurvrouwen trachtten haar te troosten en zegden: "Och arme Berta, ge hebt er alles voor gedaan wat ge kon... 't is dat zo moest zijn en hij is nu gelukkig." Waarop ze snikkend antwoordde: "Ja... dat kan allemaal wel zijn ... maar het was toch mijn kind!" Mensen met een beperking, zoals Sjentjen en Marcelleken worden tegenwoordig opgenomen in een zorginstelling, waar ze ongetwijfeld goed opgevangen worden, maar toch de warme genegenheid missen die ze na de oorlog hadden binnen het volkse sociale netwerk van onze buurt. Met de toegenomen welvaart is het "welzijn" en de aandacht voor de zwakkeren in onze samenleving, wel een eindje achterop geraakt.

Dankwoord

De Vooruitzichtstraat en de Oudenaardse Poort zijn gedeeltelijk afgebroken om plaats te maken voor een parking en een, voor voetgangers, veel te steile viaduct. Met de hulp van vele getuigen ben ik er toch in geslaagd om zeven taferelen met hun volkse personages uit een vergane wereld weer aan mekaar te kleven, tot een, weliswaar onvolledig, sfeerbeeld. Het was opmerkelijk hoe bijvoorbeeld bij de bespreking van een foto, de jeugdherinneringen met veel details weer tot leven kwamen. Zonder hun medewerking zou dit artikel er niet gekomen zijn. Daarom dank ik van harte Arthur Van Oppens, Luccette Vieuvalet, Magda Callens en de families Willems en Gust De Clercq, en Marie-Jeanne De Temmerman. Zij bewezen eens te meer het belang van mondelinge bronnen voor de geschiedschrijving in het algemeen en voor Geraardsbergen in het bijzonder. Gelukkig zijn er enkele getuigen die onder een of andere vorm hun memoires geschreven hebben. Ikzelf heb nog net op tijd mijn vader en broer kunnen overhalen om hun levensverhaal op papier te zetten. Bij de herdenking van W.O. I waren er geen getuigen meer maar konden we gebruik maken van brieven en dagboeken van o.a. Augusta De Clercq. Voor de gebeurtenissen van voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog kunnen we daarentegen nog altijd putten uit de vele herinneringen van mensen die het beleefden maar ook een dagje ouder worden. Ik vermeld hier in het bijzonder Arthur Van Oppens - 86 - die ik regelmatig opzocht in *De Populier*. Hij is nog in staat om met de nodige details bijvoorbeeld het bombardement van 1944 te beschrijven. Hij werkt nog dagelijks met zijn pc om de actualiteit te volgen... en misschien ook om aan zijn memoires te beginnen. Ik heb hem beloofd om het met veel belangstelling te lezen. Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Rik Van Damme
vandammehenri@skynet.be